

Domů > Exkluzivně ČT24 > Osobnosti na ČT24

OSOBNOSTI NA ČT24

"Je třeba se adaptovat, než se snažit snižovat skleníkové plyny," říká Bjorn Lomborg

11. 12. 2012 16:25, autor: ČT24

Tento víkend se delegáti klimatického summitu OSN v katarském Dauhá dohodli na prodloužení Kjótského protokolu o dalších osm let. Největší znečišťovatelé, Spojené státy americké a Čína, se k dohodě opět nepřipojily, stejně jako Kanada nebo Japonsko. Podobné dohody však nemají příliš smysl, pokud se kvůli globálnímu oteplování zapomíná na další ekologické problémy planety. O tom je přesvědčen environmentální badatel a statistik Bjorn Lomborg, host Daniely Dřtinové v Událostech, komentářích z 10. prosince.

Jak se díváte na podobné snahy globálně vyřešit dopady lidské činnosti na životní prostředí a je vůbec z vašeho pohledu dopad lidské činnosti na životní prostředí nějak významný?

Rozhodně je významný. Tím, že spalujeme pevná paliva, skutečně přispíváme ke globálnímu oteplování a změnám životního prostředí. Ovšem to, jak to posledních dvacet let chceme řešit, nefunguje. Musíme nalézt inteligentnější a lepší způsob, jak v dlouhodobém měřítku snížit emise skleníkových plynů.

Co je hlavní příčinou toho, že snahy reprezentované kupříkladu právě Kjótským protokolem ztroskotávají?

Po mnoha státech v zásadě nemůžete chtít, aby snížily skleníkové emise a navýšily alternativní zdroje tak, aby to mělo v dlouhodobém horizontu nějaký význam. Můžete to udělat, abyste se cítili dobře, ale pro dnešní svět tím asi neuděláte nic dobrého. Jde například zlevnit solární panely v porovnání s fosilním palivem. Když zvýšíme atraktivitu těchto alternativních zdrojů v porovnání s fosilními palivy, připojí se k tomu každý, včetně Číny a Indie.

Vy říkáte, že závažnější než globální změny klimatu je znečišťování ovzduší a vod. Nesouvisí ale velmi úzce tyto dva problémy, protože globální změny klimatu jsou způsobovány znečišťováním ovzduší?

V OSN jsme v červnu oslavili 20 let Summitu Země v Rio de Janeiro a každý hovořil o globálním oteplování. Mnoho lidí, kteří umírají v souvislosti se změnami klimatu, neumírá kvůli oteplování, ale kvůli špatnému vzduchu a vodě. A to nemá zas tolik společného se znečištěním fosilními palivy. Navíc dva miliony lidí ročně umírá proto, že nemají přístup ke kvalitním fosilním palivům. Umírají kvůli zplodinám, které vznikají spalováním všeho možného, co jim přijde pod ruku, když si chtějí zatopit. Ano, globální oteplování je problém, ale jsou zde daleko větší ekologické problémy, které bychom také neměli ztrácet ze zřetele.

Jako statistik asi nejlépe víte, že nezáleží ani tak na výsledných číslech, jako na tom, jak je interpretujeme. Není dnešní negativní vnímání a strach z poškození planety dán tím, že vykládáme čísla a údaje tak, že už zcela neodrážejí realitu?

Na data, která se zveřejňují, je celá řada politických vlivů. Například hurikán Sandy v USA se vykládal různě, třeba že to je následek globálního oteplování. Data ve skutečnosti naznačují, že globální oteplování se na tom podílelo jen minimálně. Stejně je to, když se podíváme na Filipíny, kde přišel hurikán po tajfunu. Také tam říkali, musíme snížit emise skleníkových plynů.

Lidé si musí uvědomit, že je třeba se daleko více adaptovat, než se snažit o snižování skleníkových plynů. Měli bychom se soustředit na to, co udělat, abychom tu situaci nějak zlepšili, napravili.

Rozhodl jste se přesídlit do Prahy. Byl jedním z důvodů pro vaše přesídlení i názorová blízkost s Václavem Klausem? Taky si myslíte, že je planeta modrá, nikoliv zelená?

Ne, ne. Je to kvůli tomu, že Praha je úžasně krásné město, a také proto, že v Dánsku jsem velice kontroverzní osoba. Středopravá vláda mě podporovala, kdežto ta levicová, která nastoupila po ní, mě vypískala. Měl jsem pak možnost se přestěhovat sem, kde jsem vždycky chtěl žít. Je to krásné město a hodně si to tady užívám a děkuji za to, že jste mě přijali.

Vy tvrdíte, že člověk je odolný a že se snadno přizpůsobuje novým podmínkám. Popíráte tedy výraznou závislost člověka na prostředí? Nebo je váš argument spíš

založen na tom, že některé složky prostředí se nepřizpůsobují tak rychle, jako to dokáže člověk?

Je celá řada ekologických problémů, na které se musíme soustředit pro naše vlastní dobro a pro dobro milionů živočišných druhů. Takže samozřejmě máme zodpovědnost. Já chci zajistit, abychom utráceli peníze za to nejlepší, co můžeme pro životní prostředí udělat. Vzpomeňme si na šest milionů lidí, kteří umírají v souvislosti se znečištěním ovzduší a vody. Soustředme se na řešení, která pomohou. Než abychom se pouze cítili dobře, měli bychom udělat něco, co skutečně dobré je.

Bjorn Lomborg (*1965)

Enviromentální badatel, profesor statistiky. Vystudoval politologii v Aarhusu a v Kodani. Od roku 2002 do roku 2004 byl ředitelem Institutu pro hodnocení životního prostředí. Od roku 2006 ředitel Centra Kodaňského konsensu. Proslavila ho jeho kniha Skeptický ekolog (1998 dánsky, 2001 anglicky, 2006 česky), která rozpoutala celosvětovou debatu o životním prostředí. V roce 2004 ho časopis Time zařadil mezi sto nejvlivnějších lidí světa.

(redakčně kráceno)